

מנה בנתן

שינון הדף היומי בדרך קצרו

לע"צ הרח"ג ר' יעקב בן רבי
שכנא קולדצקי זצ"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 122 פרשת קדושים תשפ"ב

יבמות נה-סא

ואביי דוחה שזה סתם פריצות ואין צריך פסוק למעט, ואביי אומר שבא למעט כשקינא לה בנשיקה, אך זה מובן למ"ד שהעראה זה הכנסת עטרה ונשיקה אינה ביאה, אך אם העראה זה נשיקה א"כ היא ביאה גמורה, ויש לומר שבא למעט כשקינא לה דרך אברים, והיינו אומרים שזה תלוי בקפידא של הבעל וכיון שהוא מקפיד ישקנה, קמ"ל שלא.

שמואל אומר שהעראה זה נשיקה, וזה משל לאדם שמניח אצבעו על פיו שאי אפשר שלא ידחוק את הבשר, ורבה בר בר חנה אומר בשם ר' יוחנן שגמר ביאה בשפחה חרופה זה הכנסת עטרה, ורב ששת מקשה מברייתא שכתוב שכתב זרע שחייב רק על ביאת המירוק, ולכאורה הכוונה למירוק גיד, ויש לומר שזה מירוק עטרה, ורב דימי אמר בשם ר' יוחנן שהעראה זו הכנסת עטרה, אמרו לו שרבה בר בר חנה אמר אחרת בשם ר' יוחנן אמר לו או אני או הוא דוברי שקר, ורבין אמר בשם ר' יוחנן שהעראה זה הכנסת עטרה, והוא ודאי חולק על רבה בר בר חנה, אך לא מוכרח שהוא חולק על שמואל שיתכן שמנשיקה עד הכנסת עטרה זה נקרא העראה, ורב שמואל בר יהודה אמר בשם ר' יוחנן שהעראה זה הכנסת עטרה, וגמר ביאה הוא גמר ביאה ממש,

דף נו וקודם לכן זה רק נשיקה ופטור ודלא כשמואל. רב סובר שבביאה גרועה קנה לכל, ולשמואל קנה רק לענין מה שאמור בפרשת יבום, לירש בנכסי אחיו ולפטרה מיבום, אלמנה מהנישואין ודאי יכולה לאכול בתרומה, ונחלקו באלמנה מהארוסין, שלרב אוכלת בתרומה שהתורה רבתה ביאת שוגג כמזיד, ולשמואל התורה רבתה שהוא כבעל אך אין לו כח יותר ממנו, ושמואל לשיטתו שאמר ר"נ משמו שכשהבעל מאכיל גם יבם מאכיל, וכשאינו מאכיל גם היבם אינו מאכיל, אך קשה ממה ששינונו בברייתא שבת ישראל פקחת שהתארסה עם כהן פיקח ולא הספיק לכנסה עד שהתחרש לא אוכלת, ואם מת והיא נפלה לפני יבם חרש היא אוכלת ובזה יפה כח היבם מכח הבעל, ולרב מובן שהיבם מאכיל, אך לשמואל שאינו מאכיל במה יפה כחו, ושמואל יבאר שמה שכתוב שיבם מאכיל זה רק אם כנס כהן והתחרש אח"כ, ויפה כח היבם שבעל חרש אינו מאכיל כשכנסה כשהוא חרש, אך יבם חרש מאכיל בתרומה, וללישנא בתרא לכו"ע יבם אינו מאכיל מהאירוסין כי גם בחיי בעלה היא לא אכלה, ונחלקו כשהתאלמנה מהנישואין, שלרב תאכל בתרומה כי אכלה לפני כן, ולשמואל אינה אוכלת שהתורה רבתה ביאה שוגג כמזיד רק למה שכתוב בפרשה ולא לאכילת תרומה, אך קשה מדברי ר"נ בשם שמואל שכשהבעל מאכיל היבם מאכיל, ויש לבאר שכל ביאה שהבעל מאכיל היבם מאכיל ואם הבעל אינו מאכיל גם היבם לא מאכיל, אך קשה מהברייתא לעיל שישראלית פקחת שהתארסה לכהן פקח והתחרש קודם נישואין לא אוכלת, ואם מת ונפלה לפני יבם חרש אוכלת ובזה יפה כח היבם מכח הבעל, ורב יתרן כדלעיל, ולשמואל אי אפשר לתרן כך.

שינונו בהמשך הברייתא הנ"ל שאם ישראלית נישאה לכהן שהתחרש בין אירוסין לנישואין, ונולד לה בן יכולה לאכול, ואם מת, לר' נתן אוכלת ולרבנן אינה אוכלת, ורבה מבאר בטעמו של ר' נתן שאוכלת כיוון שכבר אכלה, ואביי מקשה שא"כ כל בת ישראל שנשאת לכהן ומת תמשיך לאכול כיוון שכבר אכלה, אלא שאחר שמת פקעה ממנה קדושתו, וא"כ גם כשמת בנה פקעה הקדושה ממנה, ורב יוסף מבאר שר' נתן סובר שנישואי חרש מאכילים בתרומה ולא גזרו אגב קידושי חרש, ואביי מקשה שלפ"ז ר' נתן יכל לחלוק כבר ברישא

דף נה יש להוכיח מהברייתא שאחות אשתו אסורה בין מהאב בין מהאם, ולומדים מאיסור אחותו שזה בין מאביו בין מאמו, ולא לומדים מדודתו שאסורה רק מהאב שעדיף ללמוד מאחותו שהיא קרובי עצמו, אך קשה שנלמד מדודתו שהיא איסור שע"י קידושין, ויש לומר שלומדים מאשת אח שהיא איסור שע"י קדושין וזה מהאב ומהאם וגם קרובי עצמו, ואשת אח לומדים בברייתא מאחותו שאסורה בין מהאב בין מהאם, ואין ללמוד מדודתו, שעדיף ללמוד קרובי עצמו מקרובי עצמו ודודתו היא קרובת האב, ולכאורה נלמד מדודתו שהיא קרובה שע"י קידושין ואילו אחותו זה איסור שבא מאליו, אלא לומדים ממה שכתוב **ערוה אחיך היא**, בין מהאב בין מהאם, ואין לומר שמפסוק אחד לומדים אשת אח עם בנים, והפסוק **ערוה אחיך הוא** בחיי בעלה ואפילו אין לו בנים, שיש לומר שבחיי בעלה לומדים מהפסוק של רב הונא **נדה היא**, ואין לומר שפסוק אחד מלמד על אשת אחיו עם בנים בחיי בעלה והפסוק האחר מלמד כשיש לה בנים אחר מיתת בעלה, שיש לומר שממה שהתורה באה להתיר כשאין לה בנים, ממילא ביש לה בנים אסורה, אך יש לדחות שהתורה באה לומר שכשאין לה בנים אסורה לעולם ומותרת ליבם, וכשיש לה בנים מותרת גם לעולם וגם ליבם, וניתן לומר שבאין לה בנים יש מצוה ואם יש לה בנים זה רק רשות, או שנאמר שכשיש לה בנים זה רק איסור לאו שבא מכלל עשה, אלא יש ללמוד ממה שכתבה התורה **ערוה אחיו גלה**, אך קשה שנאמר שאשת אח מהאם כשאין לה בנים גם יהיה יבום, ויש לומר שכתוב **היא** שנשארה בהוייתה.

התורה כתבה כרת נוסף באחותו ללמד כר' יוחנן שאם עבר על העריות בהעלם אחד חייב על כל אחת, ור' יצחק לומד שכרת באחותו נכתב ללמד שהיא רק בכרת ולא נפטור ע"י מלקות, והוא לומד לחלק חטאות מהפסוק **ואל אשה בנדת טומאתה** לחייב על כל אשה ואשה, ומה שכתוב בדודתו **עירי יחיו** יש ללמוד כדברי רבה שכתוב **עירי ימותו** וכתוב **עירי יחיו**, והביאור הוא שאם יש לו בנים קוברן ואם אין לו בנים הולך עירי ואם היה כתוב רק **עירי יחיו** היינו אומרים רק עד חטאו אבל אחר חטאו יהיו לו בנים, לכן נאמר **עירי ימותו**, ואם היה כתוב רק **עירי ימותו** היינו אומרים שזה מדובר בבנים שמחטאו והלאה אבל מי שהיה מתחילה לא לכן כתבה התורה גם **עירי יחיו**.

חיוב מלקות גם בהעראה לומדים ממה שהתורה הדגישה שכבת זרע רק בשפחה חרופה וא"כ בשאר חייבי לאוין חייב גם בהעראה, אך מצד שני יש להוכיח ממה שהתורה אסרה חייבי כריתות בהעראה א"כ חייבי לאוין יהיה חייב רק בגמר ביאה, ואמר רב אשי שהתורה יכלה לשתוק בשפחה חרופה, ואם כתוב שכבת זרע משמע שבשאר חייבי לאוין חייב גם בהעראה, ובאיסורי כהונה לומדים גזירה שוה **קיתח קיתח**, **עמוד ב** ובחייבי עשה לומדים גזירה שוה **ביאה ביאה**, ויבמה לשוק, למ"ד שהיא לאו זה כשאר חייבי לאוין, ולמ"ד שהיא עשה זה כשאר עשין, ושיבמה נקנית ליבם בהעראה לומדים מגזירה שוה **ביאה ביאה**, ומה שאשה נקנית לבעלה לומדים **מקיתח קיתח**.

רבא אומר שנאמר באיסור אשת איש שכבת זרע למעט משמש מת שפטור בעריות, ולמ"ד שמשמש מת חייב בא למעט משמש במתה, שלא נאמר שהיא נקראת עדיין שארו ויעבור עליה באיסור אשת איש, קמ"ל שלא, ובסוטה כתוב שכבת זרע כדברי הברייתא שבא למעט דבר אחר, ומבאר רב ששת שזה ממעט אם קינא לה מביאה שלא כדרכה, ורבא דוחה שזה כלול **במשכבי אשה**, ורבא למד שבא למעט אם קינא לה דרך אברים,

שכשנשאה בעלה תאכל, ויש לומר שר' נתן חיכה עד שרבנן יסיימו דבריהם ואז חלק עליהם, אך לפ"ז ניתן לכתוב מת הבן אינה אוכלת ולר' נתן אוכלת, ונשאר בקושיא.

הבא על ערוה פסלה לכהונה, ואמר רב עמרם שרב ששת אמר **עמוד ב** שאשת ישראל שנאנסה אף שהיא מותרת לבעלה, היא נאסרה לכהונה, והוכיח מהמשנה שהבא על אחת מהערויות או פסולות ומשמע שהמשנה חדשה בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין ברצון, ואעפ"כ פסלה, וניתן לומר שהמשנה אמרה **וכן לענין העראה** ולא לענין פסול לכהונה, אך יש לדחות שאין נכון לכתוב **וכן על העראה** כיון שהעראה ביבום למדו מערויות ולא להפך, ואין לומר **שוכן** מדובר לענין ביאה שלא כדרכה שגם בזה למדו יבום מערויות שכתוב בהם משכבי אשה אלא **וכן** מדובר לענין שלא כדרכה בחייבי לאוין.

רבא אומר שאשת כהן שנאנסה בעלה לוקה עליה משום זונה, ומשמע שאינו לוקה משום טומאה, ויש לומר שלוקה משום טומאה ומשום זונה, ור' זירא מקשה מהברייתא שלומדת מהפסוק **והיא לא נתפסה** שאסורה ויש אחרת שגם בנתפסה אסורה והיינו אשת כהן, וזה רק לאו הבא מכלל עשה, ורבה אומר שכל ביאות אסורות הן בכלל זונה ובאשת ישראל התורה מפרשת שרק בלא נתפסה אסורה ובנתפסה מותרת, ואילו אשת כהן נשארה באיסורה, **וללישנא בתרא** רבא אמר שאשת כהן שנאנסה אסורה על בעלה משום טומאה, ומשמע שלא משום זונה, ור' זירא הקשה מהברייתא שרק אשת ישראל מותרת בנתפסה ואשת כהן אסורה שלא הבא מכלל עשה הוא כעשה, ומבאר רבא שכל הנשים הן בכלל **אחרי אשר הוטמאה**, והתורה פרטה באשת ישראל שמותרת באנסה, אך אשת כהן נשארה באיסור טומאה.

משנה אלמנה לכה"ג גרושה וחלוצה לכהן הדיוט מהאירוסין לא יאכלו בתרומה ור"א ור"ש מכשירים, ואם התאלמנו או התגרשו מהנישואין פסולות ומהאירוסין כשירות. **גמרא** ר"מ למד מק"ו שאם קדושי רשות לא מאכילים בתרומה ק"ו שקדושי עבירה לא יאכילו, ואמרו לו שקידושי רשות לא מאכילים במקום אחר אך קידושי עבירה מאכילים במקום אחר. **ר"א אומר** בשם ר' אושעיא שפצוע דכה כהן שקידש בת ישראל לר"מ שסובר שהמשתמרת לביאה פסולה מדאורייתא לא אוכלת גם זו לא תאכל, ולר"א ור"ש שהמשתמרת לביאה פסולה מדאורייתא אוכלת גם זו אוכלת.

דף נז אך יש לדחות שר"א ור"ש דברו רק כשיש להאכיל במקום אחר אבל פצוע דכה כהן אינו מאכיל במקום אחר, ואין לומר שהוא מאכיל בבת גרים שר' יוחנן שאל את ר' אושעיא והוא לא פשט לו, ואביי אומר שכהן פצוע דכה יאכיל רק אם לא בא עליה אחר שנעשה פצוע, ולרבא הוא מאכיל את עבדיו ושפחותיו הכנענים, אביי לא ביאר כרבא כי רצה ללמוד קנין של אישות מקנין של אישות, ורבא לא ביאר כאביי כי כהן שנעשה פצוע מאכיל כיון שכבר היא אכלה קודם, ואביי אומר שלא אומרים שכבר אכלה, שא"כ כל בת ישראל שנישאת לכהן ומת שתאכל, ורבא מחלק ששם פקע קנינו אך כשנעשה פצוע דכה לא פקע קנינו.

אחרי שר' יוחנן שאל את ר' אושעיא אם פצוע דכה מותר בבת גרים ולא ענה לו, בא אדם גדול אחר שהוא ר"ל ושאל אותו הלכה אחרת והוא פשט לו, אמר לו ר' יהודה נשיאה האם ר' יוחנן אינו אדם גדול, אמר לו ר' אושעיא שר' יוחנן שאל שאלה שאין לה תשובה כי לר' יהודה בת גרים בכל מקרה אינה אוכלת שהרי היא סובר שבת גר זכר כבת חלל זכר, ולר' יוסי אם הכהן בקדושתו היא אוכלת שהרי הוא סובר שבת גר שנשא גיורת כשירה לכהונה, ואם הפצוע דכה לא בקדושתו היא אוכלת שהרי היא מותרת להיות נשואה לפצוע דכה, שהרי קהל גרים אינם קהל, ויש להסתפק לדעת ר"א בן יעקב שאמר שבת גרים לא תנשא לכהונה עד שתהיה אמה מישראל, והספק הוא שכשנשאה לכהן נוספה בה כשרות וא"כ תאכל בתרומה או

שנוספה בה קדושה ולא תאכל, ויש להוכיח מהברייתא שהביא ר' חנינא מדרומא שפצוע דכה כהן שנשא בת גרים מאכילה בתרומה, שכתוב **וכהן כי יקנה נפש קנין כספו הוא יאכל בו**, ולר' יהודה בלאו הכי אינה אוכלת כיון שהיא כחללה, ולר' יוסי בלאו הכי אוכלת או שהיא מותרת לכהונה או שהיא מותרת לפצוע דכה, וא"כ הברייתא היא לר"א בן יעקב, ויכולה לאכול כי נוסף בה כשרות.

עמוד ב רב סובר שיש חופה לפסולות לכהונה לפסלן מתרומה שאכלו אצל אביהן, ולשמואל חופה בפסולות אינה פוסלת מתרומה, ואמר שמואל שרב יודה לו בחופה בתינוקת שהיא פחותה מג' שנים ויום אחד כיון שביאה אינה פוסלת אותה חופה לא פוסלת, ורבא מוכיח ממה ששנינו בברייתא שבת ג' שנים ויום אחד מתקדשת בביאה, ואם בא עליה יבם קנאה וחייבים עליה משום אשת איש ואם היא נדה היא מטמאה את בועלה במשכב תחתון כעליון, ואם נשאת לכהן אוכלת בתרומה, ואם בא עליה אחד מהפסולים פסלה, ומשמע שרק בת ג' שנפסלת בביאה נפסלת בחופה, ופחות מג' אינה נפסלת בביאה ולא בחופה, רמי בר חמא אומר שזה תלוי במחלוקת ר"מ ור"א ור"ש,

דף נח שלדעת ר"מ שקדושין פוסלים גם חופה פוסלת, ולר"א ור"ש שקידושין לא פוסלים גם חופה אינה פוסלת, ויש לדחות שר"מ פוסל רק בקידושין כי הם קונים בה, אך חופה שאינה קונה לא פוסלת, ומה שר"א ור"ש אומרים שקידושין לא פוסלים מכיון שאינה קרובה לביאה, אך בחופה שקרובה לביאה כן יפסלו, אלא זה תלוי במחלוקת תנאים בברייתא שכשנישאו הכשירות והפסולות או שנכנסו לחופה ולא נבעלו אוכלות משלו ואוכלות בתרומה, ומשמע שנישאו ממש וא"כ נכנסו הכוונה שנכנסו לחופה וכתוב שאוכלות משלו ואוכלות בתרומה, ור' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר שמי שביאתה מאכילתה חופתה מאכילתה ומי שאין ביאתה מאכילתה אין חופתה מאכילתה, ויש לדחות שר' ישמעאל סובר כר"מ שכבר בקידושין אינה אוכלת, אך לפ"ז הוא היה צריך לומר מי שאין ביאתה מאכילתה אין כספה מאכילה, אך יש לומר שאגב שת"ק כתב חופה נקט ר' ישמעאל חופה, ואמר רב עמרם שרב ששת אמר לנו שיש חופה לפסולות, והוכיח ממה ששנינו לענין סוטה אמן שלא שטיתי ארוסה ונשואה שומרת יבם וכנוסה, ואין מדובר בארוסה שקינא לה ומשקה אותה, שהרי שנינו ששומרת יבם וארוסה אינן שותות ולא נוטלות כתובה, ואם קינא לה באירוסין ונסתרה ורוצה להשקותה אחר נישואין אין המים בודקים אותה, שהרי כתוב **ונקה האיש מעוון** שרק כשהוא מנוקה מעוון המים בודקין אותה, ואם בא עליה אחר סתירה אינו מנוקה מעוון, אלא ודאי מדובר שנסתרה כשהיתה ארוסה ונשאה בחופה ולא בעל אותה, ומוכח שחופה מועילה לפסולות, ורבא אומר שמשנה זו משובשת, שהרי ר' חנינא מדרומא הביא ברייתא שמהפסוק **מבלעדי אישך**, לומדים שרק אם קדמה שכיבת בעל לבעל ולא כשקדמה שכיבת בועל לבעל, ורמי בר חמא אומר שניתן להעמיד כשבא עליה הארוס בבית אביה, ולפ"ז גם בשומרת יבם צריך להעמיד שבא עליה היבם בבית חמיה **עמוד ב** וא"כ היא כבר לא שומרת יבם אלא כאשרתו לגמרי שהרי רב אמר שביאה ללא מאמר ביבמה קנה לכל, וניתן להעמיד כדעת שמואל שקנה רק למה שכתוב בפרשה, אך באים לבאר כאן לדעת רב והוא סובר שקנה לכל, וניתן להעמיד שעשה בה מאמר וכב"ש שמאמר קונה קנין גמור, אך לפ"ז שומרת יבם זה כמו ארוסה, ויש לומר שגם נשואה וכנוסה זה דבר אחד אלא הכוונה נשואה שלו וכנוסה של חבירו, ואותו דבר ארוסה היא שלו ושומרת יבם של אחר, ורב פפא מעמיד כמו הסובר בברייתא שלא מקנאים לארוסה להשקותה כשהיא ארוסה, אך מועיל להשקותה אחר נישואין, ומדובר בסתירה שאחר נישואין, ור"נ בר יצחק אומר שיכול

להשביע אותה אחר נישואין על מה שהיה אחר אירוסין ע"י גלגול.

רב חנינא שלח בשם ר' יוחנן שהעושה מאמר ביבמתו ויש לו אח אפילו הוא כהן והיא כהנת נפסלה מתרומה כל עוד שלא כנס, ולכאורה גם ר"מ שפוסל במשתמרת לביאה פסולה זה רק בפסול דאורייתא ולא בדרבנן, ור"א ור"ש סוברים שמשתמרת לביאה פסולה גם בדאורייתא אינו פוסל אותה, וכשהגיע רבין מא"י הוא אמר שאם עשה מאמר ביבמה ודאי אוכלת, ואם יש אח חלל אינה אוכלת, ונחלקו במקרה שנתן לה גט שלר' יוחנן אוכלת, ואפילו לר"מ שסובר שמשתמרת לביאה פסולה אינה אוכלת זה רק בפסול דאורייתא ולא בדרבנן, ור"ל סובר שאינה אוכלת ואפילו לר"א ור"ש שמשתמרת לביאה פסולה אוכלת זה רק כשמאכיל במקום אחר, אך כשקבלה גט אינו מאכיל במקום אחר, ואין לומר שמאכיל בחוזרת לבית אביה כהן, כיון שאז הגט הפריד אותה מבעלה וקרבה לבית אביה, אך כאן אחר הגט היא עדיין אגודה ביבם.

ר' חייא בר יוסף הסתפק בכהן גדול שקידש קטנה ובגרה תחתיו והוא אסור בבוגרת,

דף נט האם הולכים אחר שעת נישואין והיא פסולה לו, או שהולכים אחר שעת אירוסין, אמר שמואל ששנינו במשנה שאם התאלמנו או התגרשו מהנישואין פסולות ומהאירוסין הן כשרות, אמר ר' חייא שודאי לא נעשתה חללה כי רק הביאה עושה אותה חללה והספק הוא בדין של **והוא אשה בבתוליה יקח**, אם זה נאמר על הקיחה של הקידושין או של הנישואין, אמר שמואל שגם זה שנינו שאם אירס אלמנה והתמנה להיות כה"ג יכול לכנוס, ויש לדחות ששם לומדים מיקח אשה לרבות וכתוב **אשה** אחת ולא שתיים, ועדיף לרבות אלמנה שבעלה התמנה ואין שינוי בגופה ולא לרבות בוגרת שהשתנה גופה.

משנה כה"ג לא ישא אלמנה בין מהארוסין בין מהנישואין, ולא ישא בוגרת ור"א ור"ש מכשירים בבוגרת ולא ישא מוכת עץ. **גמרא** מהפסוק **אלמנה לא יקח** לומדים בין מהאירוסין בין מהנישואין, והחידוש הוא שלא נלמד מתמר שהיתה אלמנה מהנישואין, ומהאירוסין לא תיקרא אלמנה, קמ"ל שגם מהאירוסין היא נקראת אלמנה כי נכתבה בפסוק יחד עם גרושה שהיא בין מהארוסין בין מהנישואין.

ר"מ לומד מהפסוק **והוא אשה בבתוליה יקח** למעט בוגרת שכלו בתוליה, ור"א ור"ש מכשירים בבוגרת, ור"מ סבר שכשכתוב בתולה משמע אפילו מקצת בתולים, וכתוב בתוליה לומר שצריך את כל הבתולים, ומהב' של **בבתוליה** לומדים שנאסרה רק בכדרכה ולא שלא כדרכה, ור"א ור"ש סוברים שבתולה משמע כל הבתולים וכשכתוב בתוליה משמע אפילו מקצת בתולים, ומבבתוליה לומדים שיהיו כל הבתולים קיימים בין כדרכה בין שלא כדרכה.

רב יהודה אומר בשם רב שגם בביאה שלא כדרכה נאסרה לכהונה, ומקשה רבא מהברייתא שלומדים מולו **תהיה לאשה** באנוסה באשה הראויה לו פרט לאלמנה לכה"ג וגרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ובכדרכה ממילא היא נאסרה לכה"ג מכיון שהיא בעולה אלא מדובר שנבעלה שלא כדרכה ונאסרה לכה"ג מחמת שהיא אלמנה ולא בגלל שהיא בעולה, **עמוד ב** ויש לומר שברייתא זו היא לר"מ שמתיר שלא כדרכה ורב דיבר לר"א, אך לדעת ר"א היא אסורה מחמת שהיא זונה שהוא סובר שפנוי שבא על פנויה שלא לשם אישות עשאה זונה, ורב יוסף מעמיד שנבעלה לכהונה שיש בעילה אך לא זנות, ואביי מקשה שממה נפשך אם זה נקרא בעילה זה גם זנות ואם אינה זנות גם אינה בעילה, ואין לומר שזה יהיה כמוכת עץ שלא כדרכה, שא"כ אין אשה כשירה לכהונה שודאי נעשתה מוכת עץ ע"י צרור, ולר' זירא מדובר בממאנת.

רב שימי בר חייא אומר שאם נבעלה לכהונה היא כשרה לכהונה, וכן שנו בברייתא שאם נבעלה למי שאינו איש אע"פ שהיא בסקילה היא כשרה לכהונה, ורב דימי אומר שהיה מעשה

בריבה אחת בהיתלו שכיבדה ביתה ורבעה כלב כופרי, ורבי הכשירה לכהונה ואמר שמואל שהוא הכשיר אפילו לכה"ג, ואמנם בימי רבי לא היה כה"ג, אך הכוונה שהיא ראויה לכה"ג. **רבא מפרקי** אמר לרב אשי מנין שאין זנות לבהמה שכתוב **לא תביא אתנן זונה ומחיר כלב** ושנינו שאתנן כלב ומחיר זונה מותרים שכתוב גם **שניהם** ולא ארבעה.

אנוסת או מפותת עצמו לא ישא ואם נשא נשוי ואנוסת או מפותת חבירו לא ישא ואם נשא לר"א בן יעקב הולד חלל, ולחכמים הולד כשר, ובאנוסת עצמו סובר רב הונא שצריך להוציאה בגט, רב אחא בר יעקב אומר שמה שכתוב אם נשא נשוי הוא לענין

דף ס שלא ישלם קנס במפותה, וכשרב גביהה מבי כתיל אמר את זה לפני רב אשי אמר רב אשי שרב ור' יוחנן אמרו שבוגרת ומוכת עץ לא ישא ואם נשא נשוי, והיינו בגלל שסופה להיות בוגרת או מוכת עץ תחתיו, וא"כ גם מפותת עצמו סופה להיות בעולה תחתיו, וא"כ יוכל לקיימה.

רב הונא ורב גידל אמרו בשם רב שהלכה כר"א בן יעקב, וללישנא בתרא רב הונא אמר בשם רב שטעמו של ר"א בן יעקב שהוא סבר כר"א שפנוי שבא על פנויה שלא לשם אישות עשאה זונה, אך קשה שתמיד הלכה כר"א בן יעקב שמשנתו קב ונקי ולענין פנוי אין הלכה כר"א.

רב אשי אומר שנחלקו אם יש חלל מחייבי עשה, שלר"א בן יעקב יש חלל מחייבי עשה ולרבנן אין חלל מחייבי עשה, וטעמו של ר"א בן יעקב שכתוב **אלמנה גרושה וחללה זונה את אלה לא יקח** ועל הכל כתוב **ולא יחלל זרעו בעמיו**, ורבנן סוברים שכתוב **אלה** וזה מפסיק בענין, ור"א בן יעקב סבר **שאלה** בא למעט מי שנולד מנדה, והברייתא שלומדת מאלה אתה עושה חלל ולא מנדה היא כר"א בן יעקב, אך קשה שלר"א בן יעקב יכולים לכתוב **אלה** בסוף הפרשה.

לר"מ ור' יהודה כהן נטמא לאחותו ארוסה, ולר' יוסי ור"ש אינו מיטמא לה, אחותו אנוסה או מפותת אינו מיטמא לה, ומוכת עץ לר"ש אינו מיטמא לה, שר"ש סובר שמיטמא רק למי שראויה לכה"ג, ולאחותו בוגרת מיטמא לכו"ע, ור' יהודה ור"מ למדו מולאחותו למעט אנוסה ומפותת, ואין למעט מוכת עץ שכתוב **אשר לא היתה לאיש** שהיתה הוייתה לאיש ומוכת עץ לא היתה הוייתה לאיש, הקרובה לרבות ארוסה, אליו לרבות בוגרת, ולכאורה לא צריך לרבות בוגרת שהרי ר"מ סובר שבתולה אפילו מקצת בתולה, ויש לומר שצריך פסוק שלא נלמד בתולה בתולה מאונס שהיא נערה, ור' יוסי ור"ש למדו מולאחותו למעט אנוסה מפותת ומוכת עץ, **אשר לא היתה** פרט לארוסה, הקרובה לרבות ארוסה שהתגרשה, אליו לרבות בוגרת **עמוד ב** ולכאורה איך למדו ארוסה שהתגרשה הרי ר"ש סובר שמיטמא רק לאחותו הראויה לכה"ג, ויש לומר שיש ריבוי קרובה ולא מרבים מוכת עץ שכתוב **קרובה**, אחת ולא

שתיים, ועדיף לרבות ארוסה שהתגרשה שלא נעשה בה מעשה, ולא לרבות מוכת עץ שנעשה בה מעשה, ומשמע שר' יוסי עזב במוכת עץ את ר"ש בן זוגו כי הוא סבר כר"מ, ור"מ עצמו למד למעט מלא היתה, ור' יוסי למד מזה למעט ארוסה, ויש לומר שאחת הוא מרבה מלא היתה, ואחת מלאיש, אך קשה לר"ש שמרבה בוגרת מאליו הרי הוא סבר שבתולה משמע שלימה, ויש לומר שמכאן הוא למד את זה שאם צריך לרבות בוגרת מאליו, משמע שהיא לא בכלל בתולה, כי בתולה משמע שלימה.

רשב"י סובר שגירות פחות מבת ג' ויום אחד כשירה לכהונה, שנאמר **וכל הטף בנשים אשר לא ידעו משכב זכר החיו לכם** ופנחס היה עמהם, ורבנן סוברים שהכוונה לעבדים ולשפחות, אך לפ"ז יחיו גם יותר מבנות ג', ויש לומר כדברי רב הונא שאמר שבפסוק אחד כתוב **כל אשה יודעת איש למשכב זכר הרוגו**, ומשמע שאם לא ידעה יחיו, וטף יחיו בין ידעו בין לא ידעו, ובפסוק אחר כתוב **וכל הטף בנשים אשר לא ידעו משכב**

זכר החיו לכם, ומשמע שיודעת איש יהרגו, אלא הכוונה שהראויה להבעל יהרגו, וכן כתוב להדיא בברייתא שכל אשה יודעת איש נאמר בראויה להבעל, ואין לומר שמדובר בנבעלה ממש כי כתוב וכל הטף בנשים אשר לא ידעו משכב זכר החיו, א"כ יודעת איש הכוונה בראויה להבעל, ורב הונא בר ביזנא אמר בשם ר"ש חסידא שהעבירום לפני הציץ ומי שפניה הוריקו ידעו שהיא ראויה, ומי שלא הוריקו פניה לא ראויה להבעל, כמו שר"י אומר שסימן לבעלי עבירה שמוריקים פניהם, וכן כמה כתוב באנשי יבש גלעד ארבע מאות נערה בתולה אשר לא ידעו איש למשכב זכר, ורב כהנא אמר שהושיבון על פי חבית, ובעולה ריחה נודף ובתולה אין ריחה נודף, ולא העבירום לפני הציץ שכתוב לרצון להם ולא לפורענות, ובמדין העבירו, שרק לישראל נאמר לרצון, ולעכו"ם אפילו לפורענות.

ר' יעקב בר אידי אמר בשם ריב"ל שהלכה כרשב"י ואמר לו ר' זירא האם שמעת בפירוש מריב"ל או מתוך מעשה, אמר לו שריב"ל הביא מעשה שערערו על עיר אחת ושלח רבי את ר' רומנוס ובדקה ומצא בה גיורת פחות מבת ג' והכשירה רבי לכהונה, אמר לו ר' יעקב שהוא שמע להדיא מריב"ל, ואין ראיה מאותן מעשה ששם היה אחר שכבר נישאה, כמו שרב ור' יוחנן אמרו שכה"ג לא ישא בוגרת ומוכת עץ ואם נשא נשוי, אך יש לומר ששם הכשירו רב ור' יוחנן שסופה להעשות תחתיו בוגרת ובעולה, אך בגיורת אין לומר שסופה להעשות זונה תחתיו, רב ספרא שנה בשם ריב"ל מכלל המעשה, ופרכו את הראיה מרב ור' יוחנן, וחילק ביניהם.

כהן אחד נשא גיורת שהתגירה פחותה מבת ג' ואמר לו ר"י בר יצחק מה עשית, אמר לו שר' יעקב בר אידי אמר שריב"ל פסק כרשב"י, אמר לו תוציא אותה ואם לא, אוציא לך את ר' יעקב מאזנך.

דף סא לרשב"י קברי עכו"ם אינם מטמאים באהל, שכתוב ואתן צאני צאן מרעיתי אדם, אתם קרואים אדם ועכו"ם אינם נקראים אדם, ויש להקשות מהפסוק ונפש אדם ששה עשר אלף, ויש לומר שכתבו אדם לחלק מבהמה, ומה שכתוב אשר יש בה הרבה משתים עשר רבוא אדם אשר לא ידע בין ימינו לשמאלו ובהמה רבה, יש לומר שכתבו אדם לחלק מבהמה, ומה שכתוב כל הורג נפש וכל נוגע בחלל תחטאו משמע שנטמאו מהם, ויש לומר שיתכן שנטמאו מישראל, ורבנן סוברים שלא נפקד מהם איש, ורשב"י סובר שלא נפקד לעבירה, ורבינא אומר שהפסוק מיעט עכו"ם רק מטומאת אהל שכתוב אדם כי ימות באהל, אך לא התמעטו מטומאת מגע ומשא.

משנה אירס אלמנה ונעשה כה"ג יכנוס, ומעשה בר' יהושע בן גמלא שקידש את מרתא בת ביתוס ומינהו המלך להיות כה"ג, וכנסה, שומרת יבם שנפלה לכהן הדיוט ונעשה כה"ג לא יכנוס אף אם עשה בה מאמר קודם. **גמרא** אירס אלמנה ונעשה כה"ג יכנוס שכתוב יקח אשה, ושומרת יבם לא יכנוס שכתוב אשה ולא יבמה.

המשנה אומרת שהמלך מינה את ר' יהושע בן גמלא ולא כתוב שהתמנה, ואמר רב יוסף שמצא כאן קשר רשעים כמו שאמר רב הונא שמרתא בת ביתוס הכניסה תרקב דינרים לינאי המלך כדי שימנה את בעלה לכה"ג.

משנה כה"ג שמת אחיו, חולץ ולא מיבם. **גמרא** המשנה לא מחלקת בין האירוסין לנישואין, אך לכאורה אמנם מהנשואין זה עשה ולא תעשה, בבתוליה יקח, ואלמנה לא יקח, אך מהאירוסין זה רק לא תעשה, והעשה של יבום ידחה, ויש לומר שגזרו ביאה ראשונה משום ביאה שניה.

משנה כהן הדיוט לא ישא אילונית אלא א"כ יש לו אשה ובנים, ולר' יהודה גם כשיש לו בנים לא ישא אילונית משום זונה, וחכמים סוברים שזונה זה רק גיורת או משוחררת או שנבעלה בעילת זנות. **גמרא** ריש גלותא שאל את רב הונא שאם הטעם במשנה משום פריה ורביה זה שייך גם בישראל ולא רק

בכהנים, אמר לו שכתבו במשנה כהנים בגלל ר' יהודה שאסר ביש לו אשה ובנים משום זונה ורק כהנים **עמוד ב** נאסרו בזונה, ורב הונא ביאר בטעמו של ר' יהודה שכתוב בפסוק **אכלו ולא ישבעו הזנו ולא יפרוצו**, שביאה שאין בה ריבוי היא בעילת זנות.

ר"א אומר שכהן לא ישא קטנה, אמר רב חסדא לרבה שיעיין בטעם דבר זה שלמחרת רב הונא ישאל אותו על כך, ועיין ואמר שר"א סבר כר"מ שחושש למיעוט, וכר' יהודה שאילונית היא זונה, אך קשה שודאי אינו סובר כר"מ שאמר שקטן וקטנה לא יחלצו ולא ייבמו ואמרו לו שלא חולצים שבפרשת חליצה כתוב איש והוקשה אשה לאיש, אך מדוע לא ייבמו, ואמר ר"מ שקטן לא ייבם שמא ימצא סריס, וקטנה שמא תמצא אילונית, ור"א עצמו סובר שקטנה מתיבמת, ור"א לא סובר כר' יהודה שהוא אומר בברייתא שזונה כשמה, ולר"ע זו מופקרת, ור' מתיא בן חרש אומר שאפילו אם הלך בעלה להשקותה ובא עליה בדרך היא זונה, ולר' יהודה גם אילונית היא זונה ולרבנן זונה היא רק גיורת או משוחררת ושנבעלה בעילת זנות, ולר' אלעזר גם פנוי הבא על פנויה שלא לשם אישות עשאה זונה, ולרב אדא בר אהבה מדובר במשנה בכה"ג שקנאה רק כשגדלה ואז היא בעולה, ורבא דוחה שזה מכלי הלב שאם אביה קדשה קנאה מיד ואם קדשה עצמה גם לרבנן אינו כלום, ורבא מעמיד בכהן הדיוט, ולא ישא קטנה שחששו שתתפתה ותאסר עליו ועל ישראל לא תאסר כי פיתוי קטנה הוא כאונס, רב פפא מעמיד בכה"ג וכמו המ"ד בברייתא שכתוב בפסוק בתולה ואין לומר קטנה שהרי כתוב אשה ואין לומר בוגרת שכתוב בתולה והיינו נערה שייצא מקטנות ולא באה לכלל בגרות ור"י בר יצחק אומר שזה כמו הברייתא שדורשת בתולה שהיא נערה וכמו שכתוב אצל רבקה והנערה טובת מראה מאד בתולה, ורב עמרם אומר שאין הלכה כר"א שביאה על פנויה שלא לשם אישות היא כזונה.

משנה לא יבטל אדם מפריה ורביה אלא א"כ יש לו בנים, ולב"ש ב' זכרים ולב"ה זכר ונקבה כמו שכתוב זכר ונקבה בראם. **גמרא** משמע שאם יש לו בנים יכול להבטל מפריה ורביה אך לא מאשה, וזה ראייה לר"י שאמר בשם שמואל שאף שיש לאדם כמה בנים אסור לו לעמוד ללא אשה שכתוב לא טוב היות האדם לבדו, ויש מדייקים שאם יש לו בנים יכול להבטל מפריה ורביה וגם מאשה, וזה לא כר"ג, ויש לדחות שאם אין לו בנים ישא אשה בת בנים, ואם יש לו בנים יכול לישא אשה שאינה בת בנים, ונ"מ שבשביל בנים יכול למכור ס"ת.

טעמם של ב"ש שלומדים ממשה שהיו לו ב' בנים גרשום ואליעזר, וב"ה למדו מבריאת העולם, וב"ש לא למדו מבריאת העולם שלא לומדים אפשר משאי אפשר.